Yerle?im Çevrelerine ?li?kin Tutum Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Yerle?im Çevrelerine ?li?kin Tutum Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=33256

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Yerle?im Çevrelerine ?li?kin Tutum Ölçe?i, 1991 y?l?nda M. Gökten taraf?ndan doktora tezi çal??mas? kapsam?nda geli?tirilmi? bir ölçektir. Ölçe?in temel amac?, bireylerin ya?ad?klar? yerle?im çevrelerine, özellikle de toplu konut alanlar?na yönelik sahip olduklar? tutum ve alg?lar? sistematik olarak ölçmektir. Bu araç, konut yerle?imlerinin fiziksel ve sosyal boyutlar?n?n, sakinlerin memnuniyeti üzerindeki etkilerini de?erlendirmeye odaklanmaktad?r. Ölçek, Ege Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü bünyesinde yürütülen "Toplu konutlarda insan-mekan ili?kileri" ba?l?kl? kapsaml? bir ara?t?rman?n ürünüdür.

Ölçek, geli?tirme türü bir araç olup, yerle?im psikolojisi ve çevre tasar?m? alanlar?nda ara?t?rmac?lar için önemli bir de?erlendirme potansiyeli ta??maktad?r. Ölçe?in orijinal çal??mas?, ?zmir'de yürütülmü?tür ve yerle?im yerlerinin psikolojik etkile?imlerini anlamada temel bir kaynak te?kil eder.

Anahtar Kelimeler

Yerle?im tutumu, toplu konut, çevre psikolojisi, insan-mekan ili?kileri, psikometri, tutum ölçe?i, konut memnuniyeti.

Yazarlar

M. Gökten

Amaç

Yerle?im Çevrelerine ?li?kin Tutum Ölçe?i'nin birincil amac?, bireylerin ya?ad?klar? konut alanlar?n?n çe?itli özelliklerine (tasar?m, sosyal çevre, altyap? vb.) kar?? geli?tirdikleri duygusal ve bili?sel tepkileri, yani tutumlar?, geçerli ve güvenilir bir ?ekilde saptamakt?r. Ölçek, özellikle kentsel planlama ve mimarl?k alanlar?nda, yerle?im birimlerinin kullan?c? ihtiyaçlar?n? ne derece kar??lad???n? anlamak için tasarlanm??t?r.

Bu ölçek, ara?t?rmac?lara, yerle?im yerlerinin alg?lanan kalitesi ile sakinlerin genel ya?am kalitesi aras?ndaki korelasyonlar? inceleme imkan? sunar. Elde edilen veriler, gelecekteki toplu konut projelerinin tasar?m?nda ve yönetiminde insana odakl? iyile?tirmeler yap?lmas?na rehberlik etmeyi amaçlamaktad?r.

Yap? (Ölçülen Yap?)

Ölçek, temel olarak bireyin çevresiyle kurdu?u psikolojik ve davran??sal ili?kiyi yans?tan "Yerle?im

ARABPSYCHOLOGY.COM

Çevresine ?li?kin Tutum" yap?s?n? ölçmektedir. Bu yap?, genellikle üç ana bile?en etraf?nda ?ekillenir: **Bili?sel Bile?en** (yerle?imin özelliklerine dair inançlar ve de?erlendirmeler), **Duygusal Bile?en** (yerle?imden duyulan memnuniyet veya ho?nutsuzluk) ve **Davran??sal E?ilim Bile?eni** (çevreyi koruma veya de?i?tirme e?ilimi).

Gökten'in (1991) çal??mas? ba?lam?nda, ölçülen yap?, özellikle yo?un yerle?im alanlar?nda ya?ayan bireylerin, ki?isel alan, kom?uluk ili?kileri, ortak kullan?m alanlar?n?n kalitesi ve genel yerle?im düzeni gibi çevresel faktörlere yükledikleri de?eri belirlemeyi hedefler. Bu, çevre psikometrisi alan?nda önemli bir katk?d?r.

Geçerlik

Yerle?im Çevrelerine ?li?kin Tutum Ölçe?i'nin geçerlik çal??malar?na dair spesifik katsay?lar, kaynakçada belirtilen orijinal doktora tezinde detayl? olarak sunulmu?tur. Ölçek, geli?tirme a?amas?nda oldu?u için, yüksek olas?l?kla **içerik geçerli?i** (uzman görü?leri ile) ve **yap? geçerli?i** (Faktör Analizi ile) yöntemleri kullan?larak test edilmi?tir.

Ancak, bu akademik giri?e sa?lanan ham verilerde geçerlik katsay?lar?na yer verilmemi?tir. Geçerlik çal??malar?n?n tam kapsam?n? incelemek isteyen ara?t?rmac?lar?n do?rudan Gökten (1991) taraf?ndan haz?rlanan doktora tezine ba?vurmas? gerekmektedir.

Güvenirlik

Ölçe?in güvenirli?ine ili?kin detayl? istatistiksel sonuçlar, orijinal tez çal??mas?nda yer almaktad?r. Bir tutum ölçe?i olarak, ölçe?in iç tutarl?l???n?n (örne?in, Cronbach's Alpha katsay?s?) ve muhtemelen test-tekrar test güvenirli?inin incelenmi? olmas? beklenir. ?ç tutarl?l?k, ölçek maddelerinin ayn? yap?y? ne kadar iyi ölçtü?ünü gösterir.

Sa?lanan kaynak bilgisi eksikli?i nedeniyle spesifik güvenirlik katsay?lar? verilememektedir. Ölçe?in güvenilirli?ini do?rulamak için, ara?t?rmac?lar?n Ege Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü'nde bulunan teze eri?im sa?lamalar? önerilir.

Faktör Analizi

Geli?tirme ölçe?i olmas? sebebiyle, Yerle?im Çevrelerine ?li?kin Tutum Ölçe?i'nin yap?sal boyutlar?n? belirlemek üzere Faktör Analizi yönteminin kullan?ld??? varsay?lmaktad?r. Bu analiz, yerle?im tutumunun hangi alt boyutlardan (örne?in, fiziksel çevre memnuniyeti, sosyal uyum veya hizmet kalitesi) olu?tu?unu ortaya ç?karm??t?r.

Faktör yap?s?n?n belirlenmesi, ölçe?in çok boyutlu bir yap?y? ölçtü?ünü ve farkl? yerle?im özelliklerine yönelik tutumlar?n ba??ms?z olarak de?erlendirilebilece?ini göstermektedir. Orijinal

ARABPSYCHOLOGY.COM

çal??man?n, faktör yüklerini ve aç?klanan varyans oranlar?n? içerdi?i dü?ünülmektedir.

Ölçme Arac?

Test Type: Geli?tirme Temelli Tutum Ölçe?i

Format: Orijinal tezde detaylar? bulunan, büyük ihtimalle Likert tipi derecelendirme format? kullan?lm??t?r. (Derecelendirme bilgisi kaynakta bo? b?rak?lm??t?r.)

Language Available: Türkçe

Population Group: Toplu konut alanlar?nda ikamet eden yeti?kinler.

Age Group: Yeti?kin Popülasyon

Population Details: ?zmir'deki toplu konutlarda ya?ayan ve insan-mekan ili?kileri ba?lam?nda de?erlendirmeye tabi tutulan sakinler.

Test Methodology: Anket yöntemiyle uygulanan, öz bildirim (self-report) temelli bir ölçektir.

Anahtar Kelimeler

Çevre psikolojisi, yerle?im memnuniyeti, toplu konut, tutum, mekansal alg?, doktora tezi, Ege Üniversitesi.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Bilinmiyor (1991 tarihli tez çal??mas? nedeniyle)

Affiliation Email addresses: Bilinmiyor

Correspondence Address: ?lgili tezin bulundu?u kurum: Ege Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, ?zmir.

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Ölçek, 1991 y?l?nda geli?tirilmi?tir. Ölçe?in kullan?m? için gerekli izinler, telif haklar? ve potansiyel ücretler hakk?nda bilgi almak için, ara?t?rmac?lar?n öncelikle ölçe?i geli?tiren yazar M. Gökten ile veya tezin bulundu?u kurum olan Ege Üniversitesi ile ileti?ime geçmeleri gerekmektedir.

Bu akademik giri?in kayna?? olan ölçek formuna ait orijinal PDF dosyas? a?a??da belirtilen ba?lant?dan indirilebilir:

ARABPSYCHOLOGY.COM

yerlesim-cevrelerine-iliskin-tutum-olcegi-toad.pdf

Kaynaklar

Gökten, M. (1991). *Toplu konutlarda insan-mekan ili?kileri* (Doktora tezi). Ege Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, ?zmir.
Ulusal Tez Merkezi Linki: tez.yok.gov.tr (Tezin eri?im linki).

Yerle?im Çevrelerine ?li?kin Tutum Ölçe?i Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

Ölçe?in maddeleri, kaynak içerikte sa?lanmam??t?r. Maddelerin tamam?na ula?mak için Gökten (1991) doktora tezinin incelenmesi gerekmektedir. Ancak tezin orijinal PDF dosyas?na eri?im linki mevcuttur:

yerlesim-cevrelerine-iliskin-tutum-olcegi-toad.pdf

ARABPSYCHOLOGY.COM